

“Çocuklar artık büyüyemiyor”

BEHİÇ AK: Günümüzde çocuklar erken büyümüyor aksine büyüyemiyorlar. Yani büyümemiş olarak kalıyorlar. Çocukluğunu korumakla, büyümemişlik iki farklı şey. Bağımlı hale geliyorlar. Hayatlarının yaşanmayan kısımlarını doldurmaya çalışıyorlar

Karikatürlerinin yanı sıra, tiyatro oyunları yazan Behiç Ak, resimlediği kitaplarla da ilgi çekiyor. Ak'ın çocuk ve gençlik edebiyatındaki yeri ise Japonya, Kore, Almanya ve Çin'e kadar ulaştı. Farklı kültür sanat alanlarında ürünler veren çok yönlü uluslararası sanatçı Behiç Ak 21. İzmir Fuarı'nın konuğu oldu. Çocuk edebiyatı ve fuarlar hakkındaki sorularını yanıtladı...

► Sizin için çocuk edebiyatı nerede duruyor?

Çocuk edebiyatı, çocukluk çağının önemi anlaşıldıkça değeri daha çok yükselen bir edebiyat türü. Çocukluk döneminin, “geçirilmesi gereken bir aşama” olarak görüldüğü dönemlerde, çocuk edebiyatının varlığına da inanılmıyordu, doğal olarak. Çocuklara sadece, “Büyüyünce ne olacaksın bakiim?” diye soran büyüklerden, bu edebiyat türüyle ilgilenmesini bekleyemeyiz, kuşkusuz. Çocuğun çocuk olarak bir varlık olduğu anlaşılınca, çocukla büyük arasında bir iletişim köprüsü olduğu kavranınca çocuk edebiyatına önem vermeye başlandı. Ben de ilk çocuk kitaplarımı 80'lerin başında yapmaya başlamıştım. 1982 yılında yazıp resimlediğim bir çocuk kitabıyla Cumhuriyet Gazetesi'ne kabul edildim. Fakat gazetenin planladığı çocuk dergisine o zaman sıkıyönetim izin vermedi ve bu hikayem basılamadı. Ben de bugün çizdiğim bandı önerdim. Daha sonra yaptığım kitapları Japonya'da bastırmak zorunda kaldım. Çocuk edebiyatı deneyimle deneyimsizliğin keştiği bir noktada duruyor. Aşırı deneyim kokan bir üslubu kaldıramayan bir edebiyat türü. Aşırı akademik çizgiler, çocuğun bu kitaplara yabancılaşmasına neden olabiliyor. Samimiyetini henüz kaybetmemiş bir canlıya

hikaye anlatmak kolay değil.

► Yazdığınız ve resimlediğiniz kitaplarla çocukların hayal dünyasında karakterler yaratıyorsunuz. Kitap fuarları, minik okurlarınızın bu karakterlerin yaratıcısıyla tanışmasına vesile oluyor. Yaşadığınız ilginç deneyimleriniz var mı?

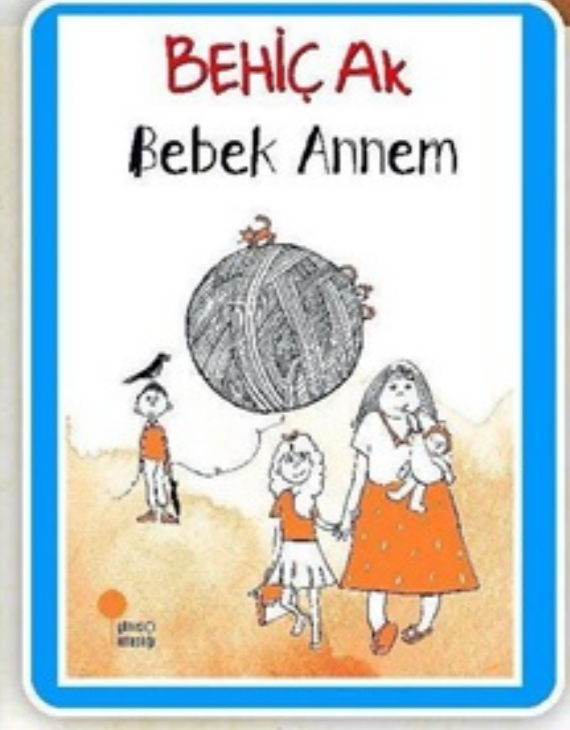
Çocuklar, kitapları en ince ayrıntısına kadar okuyorlar ve belleklerinde tutuyorlar. Önyargısız sorular oluşturuyorlar. Kitaptaki bir karakteri bana benzettikleri oluyor bazen ya da tanıdıkları birisine. Hikayelerin gerçeğe ilişkisini sorgulayıp duruyorlar. Kendi hayal güçlerinde hikayelere eklemeler yapıyorlar. Özellikle küçük yaşta, değiştirebildikleri hikayeleri seviyorlar. Değiştirerek kendi-

lerinin kılıyorlar. Günümüzde çocuklar çok erken yaşta meslek seçimine yönlendirilmek istendiğinden, “Ben nasıl yazar olabilirim?” diye düşünenler de çıkıyor.

► Son kitabınız “Bebek Annem”de, yaşadığı travma sonucu “bebeklesen” bir anne var. Onu iyileştirmek için, yetişkinlerden beklenebilecek sorumlulukları üstlenen iki çocuğun dayanışmasını okuyoruz. Kent insanının yalnızlaşması, çocukları bazen erken büyümeye zorluyor, diyebilir miyiz?

Bu öyküyü gerçek bir olaydan yola çıkarak yazdım. Çocukların kendilerinin bile bilmediği hatta tahmin bile edemedikleri becerileri var. Çok dayanıklı ve problem çözücü olabiliyorlar. Depre-

min ertesi günü mahallelerindeki bütün evler yıkılmışken, her taraf toz içindeyken, araç trafiğini yönlendiren yedi-sekiz yaşlarındaki çocukları görünce çok şaşırmıştım. İşlerini mükemmel yapıyorlardı. Bir anne çocuğuna bakabildiği gibi bir çocuk da anesine bakabiliyor. Örnekleri çok... Kent insanının yalnızlaşması ve çocuklar konusunda tam tersini düşünüyorum. Çocuklar erken büyümekten çok büyüyemiyorlar. Yani büyümemiş olarak kalıyorlar. Çocukluğunu korumakla, büyümemişlik iki farklı şey. Bağımlı hale geliyor çocuklar günümüzde. Bu aileye ya da bilgisayara veya iletişim araçlarına ya da en kötüsü bir maddeye... Bağımlılık hayatın yaşanmayan kısımlarının yerini bir başka şeyin doldurması... Tam resim yapacak, dans edecek, müzik yapacak çağda, internetin başında pinekliyorsanız, internet bağımlısı olmuşsunuz demektir.

► Sizin için bir okur olarak kitap fuarları neyi ifade ediyor?

Kitap fuarları okurlarla karşılaşmak açısından çok ilginç bir deneyim. Karşılıklı soruların sorulup cevapların alındığı bir ortam.

İzmirli de kitap okuyormuş!

► 21. İzmir Kitap Fuarı'na ait izlenimlerinizi alabilir miyiz?

İzmir fuarı her geçen yıl geliyor. İzmirli de kitap okuyormuş meğer diye düşündürüyor insanı. Çünkü uzun zaman en pasif fuarlardan bir oldu kanımca. Örneğin Adana fuar-

ları çok heyecanlı geçerken, İzmir fuarına hiç ilgi yoktu. Doğal olarak Adanalıların İzmirli'den çok okuduğu sonucunu çıkarıyordu insan. Ama son yıllarda öyle değil. İzmir, kitap fuarına sahip çıkıyor. Her geçen gün ilgi çoğalarak artıyor. Umarım, şehir dışına atılmaz bu fuar.